

Laidiens: 30.04.2015., Nr. 84
Oficiālās publikācijas Nr.: 2015/84.3

Ministru kabineta noteikumi Nr.192

Rīgā 2015.gada 14.aprīlī (prot. Nr.20 35.§)

Lauksaimniecības un lauku attīstības kredītu garantēšanas programmas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Attīstības finanšu institūcijas likuma
12.panta ceturto daļu*

1. Noteikumi nosaka lauksaimniecības un lauku attīstības kredītu garantēšanas programmas īstenošanas kārtību, finansējumu, atbalstāmo darbību un izmaksu attiecināmības nosacījumus, tai skaitā finansējumu akciju sabiedrības "Attīstības finanšu institūcija Altum" (turpmāk – finanšu institūcija) izdevumu segšanai.

2. Finanšu institūcija piešķir garantijas:

2.1. par kredītiestādes vai krājaizdevu sabiedrības (turpmāk – kredītiestāde) līdzekļiem piešķirtajiem kredītiem, ja tiem nav pietiekama kredīta nodrošinājuma, lauksaimniecības un lauku attīstības pasākumu projektiem (1. pielikums), kas saistīti ar lauksaimniecisko darbību bez produkcijas pārstrādes un Līguma par Eiropas Savienības darbību 1. pielikumā iekļauto lauksaimniecības produktu ražošanu un pārstrādi, ja pārstrādātājs ievēro likumā "Par norēķiniem ar nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem" noteikto norēķinu kārtību un iesniedz par to finanšu institūcijā apliecinājumu attiecībā uz:

2.1.1. lauku saimniecību investīciju atbalsta pasākumiem, kas saistīti ar primāro lauksaimniecības ražošanu saskaņā ar Komisijas 2014. gada 25. jūnija Regulas (ES) Nr. 702/2014, ar kuru konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2014. gada 1. jūlijs, Nr. L 193) (turpmāk – Komisijas regula Nr. 702/2014), 14. pantu;

2.1.2. investīciju atbalsta pasākumiem lauksaimniecības produktu pārstrādei saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 702/2014 17. pantu;

2.1.3. jauno lauksaimnieku atbalsta pasākumiem saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 702/2014 18. pantu;

2.1.4. arodapmācības un informācijas atbalsta pasākumiem saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 702/2014 21. pantu;

2.1.5. lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstības un pielāgošanas atbalsta pasākumiem saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 702/2014 14. un 40. pantu;

2.1.6. zvejas un akvakultūras atbalsta pasākumiem saskaņā ar Komisijas 2014. gada 27. jūnija Regulu (EK) Nr. 717/2014 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam

zvejniecības un akvakultūras nozarē (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2014. gada 28. jūnijs, Nr. L 190) (turpmāk – Komisijas regula Nr. 717/2014);

2.1.7. zivsaimniecības atbalsta pasākumiem saskaņā ar Komisijas 2013. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2013. gada 24. decembris, Nr. L 352) (turpmāk – Komisijas regula Nr. 1407/2013), izņemot uzņēmumus, kuri darbojas zivsaimniecības un akvakultūras nozarē un uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regula (ES) Nr. 1379/2013 par zvejas un akvakultūras produktu tirgu kopīgo organizāciju, un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1184/2006 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 104/2000 (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2013. gada 28. decembris, Nr. L 354);

2.1.8. citiem atbalsta pasākumiem lauku un lauksaimniecības attīstībai saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 702/2014 14. pantu, Komisijas 2013. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 1408/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2013. gada 24. decembris, Nr. L 352) (turpmāk – Komisijas regula Nr. 1408/2013) un Komisijas regulu Nr. 1407/2013;

2.2. galvinieka sniegtam galvojumam par komersantiem, biedrībām vai nodibinājumiem, kas Lauku atbalsta dienestā pieteikušies atbalstam Kopējās lauksaimniecības politikas īstenošanas pasākumos un saņēmuši avansa maksājumu atbilstoši Komisijas 2009. gada 7. jūlija Regulai (EK) Nr. 612/2009, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2009. gada 17. jūlijs, Nr. L 186), un Komisijas 2008. gada 20. augusta Regulai (EK) Nr. 826/2008, ar ko paredz kopīgus noteikumus par atbalsta piešķiršanu dažu lauksaimniecības produktu privātai uzglabāšanai (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2008. gada 21. augusts, Nr. L 223).

3. Garantijas šo noteikumu izpratnē ir finanšu institūcijas saistības, kas paredz kompensēt kredītiestādei neatmaksāto kredīta vai galvojuma ņēmēja kredīta, vai galvojuma pamatsummas daļu saskaņā ar šiem noteikumiem, sadarbības līgumu un garantijas līgumu.

4. Finanšu institūcija garantijas piešķir kredītiem vai galvojumiem, kurus izsniedz kredītiestāde, kas ir noslēgusi sadarbības līgumu ar finanšu institūciju. Sadarbības līgumā nosaka kompensācijas izmaksas, līdzekļu atgūšanas un sadales kārtību, ierobežotas pieejamības informāciju, strīdu izskatīšanas kārtību un iespējamās sankcijas, ja saistības netiek pildītas.

5. Finanšu institūcija piešķir garantijas, ja:

5.1. persona, kas pretendē uz garantēto kredītu vai galvojumu par tās saistībām, ir:

5.1.1. zemnieka vai zvejnieka saimniecība;

5.1.2. komersants;

5.1.3. biedrība vai nodibinājums, kas darbojas lauku tūrisma, pārtikas un lauksaimniecības nozarē un īsteno Eiropas Savienības līdzfinansētus projektus;

5.1.4. lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība, kuru finanšu institūcija atzīst par atbilstīgu atbalsta saņemšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības reģistrācijai nepieciešamajiem dokumentiem un šīs sabiedrības atbilstības izvērtēšanu atbalsta saņemšanai;

5.1.5. fiziska persona – saimnieciskās darbības veicējs;

5.2. persona Valsts ieņēmumu dienestā reģistrēta kā nodokļu maksātāja un iesnieguma iesniegšanas laikā personai nav nodokļu parādu vai tie nepārsniedz 150 *euro*;

5.3. kredīta vai galvojumaņēmējs ir iesniedzis iesniegumu saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 702/2014 6. panta 2. un 3. punktu;

5.4. garantiju saņēmējs neatbilst Komisijas regulas Nr. 702/2014 I pielikumā noteiktajiem kritērijiem, tāpēc uzskatāms par lielo uzņēmumu, un tā kredītreitings atbilst vismaz "B–".

6. Finanšu institūcija garantijas nepiešķir:

6.1. kapitālsabiedrībai – akciju sabiedrībai vai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus) –, ja uzkrāto zaudējumu dēļ tai ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla, tas ir, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm (un visām pārējām pozīcijām, kuras vispārpieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla), rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla (kapitāls attiecīgajā gadījumā ietver kapitāldaļu uzcenojumu);

6.2. sabiedrībai, īpaši pilnsabiedrībai un komandītsabiedrībai, kurā vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus), ja uzkrāto zaudējumu dēļ tai ir zudusi vairāk nekā puse no kapitāla, kas uzrādīts sabiedrības grāmatvedības pārskatos;

6.3. atbalsta pretendenta, ja tam ar tiesas spriedumu ir pasludināts maksātnespējas process, ar tiesas spriedumu tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, ar tiesas lēmumu tiek īstenots ārpus tiesiskās aizsardzības process, ir uzsākta bankrota procedūra, piemērota sanācija vai mierizlīgums vai tā saimnieciskā darbība ir izbeigta;

6.4. garantiju saņēmējam, ja tas ir saņēmis glābšanas atbalstu, bet vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju vai ja tas ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns;

6.5. garantiju saņēmējam, ja tas neatbilst mazo un vidējo uzņēmumu statusam un ja pēdējos divus gadus uzņēmuma parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtības attiecība ir pārsniegusi 7,5, bet uzņēmuma procentu seguma attiecība, kas rēķināta pēc uzņēmuma ieņēmumiem pirms procentu, nodokļu, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem (EBITDA), ir bijusi mazāka par 1,0;

6.6. šo noteikumu 2.1.7. un 2.1.8. apakšpunktā minētajā atbalsta pasākumā, ja kredīta vai galvojumaņēmējs darbojas Komisijas regulas Nr. 1407/2013 1. panta 1. punkta "a" un "b" apakšpunktā minētajās nozarēs vai veic Komisijas regulas Nr. 1407/2013 1. panta 1. punkta "c" un "d" apakšpunktā noteiktās darbības;

6.7. šo noteikumu 2.1.8. apakšpunktā minētajā atbalsta pasākumā, ja kredīta vai galvojumaņēmējs veic Komisijas regulas Nr. 1408/2013 1. panta 1. punktā noteiktās darbības;

6.8. šo noteikumu 2.1.6. apakšpunktā minētajā atbalsta pasākumā, ja kredīta vai galvojumaņēmējs veic Komisijas regulas Nr. 717/2014 1. panta 1. punktā noteiktās darbības;

6.9. ja garantijas, kas sniegtas, piemērojot šos noteikumus, tiek apvienotas ar atbalsta pasākumu, kam izsniegts riska kapitāla finansējums.

7. Šo noteikumu 6.1., 6.2. un 6.5. apakšpunktā minētās prasības nevērtē, ja garantijas saņēmējs ir fiziska persona, zemnieku saimniecība, biedrība vai nodibinājums.

8. Finanšu institūcija, piešķirot garantiju:

8.1. saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 1407/2013, Komisijas regulu Nr. 1408/2013 un Komisijas regulu Nr. 717/2014 garantiju saņēmējam nepiemēro šo noteikumu 6.1., 6.2., 6.4. un 6.5. apakšpunktā minētās prasības;

8.2. šo noteikumu 2.1.6., 2.1.7. un 2.1.8. apakšpunktā minēto *de minimis* atbalstu drīkst kumulēt ar citu *de minimis* atbalstu līdz Komisijas regulas Nr. 1407/2013 3. panta 2. punktā vai Komisijas regulas Nr. 1408/2013 3. panta 2. punktā, vai Komisijas regulas Nr. 717/2014 3. panta 2. punktā noteiktajam attiecīgajam robežlielumam saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 1407/2013 5. panta 1. punktu vai Komisijas regulas Nr. 1408/2013 5. panta 1. un 2. punktu, vai Komisijas regulas Nr. 717/2014 5. panta 1. un 2. punktu, kā arī šo atbalstu drīkst kumulēt ar citu valsts atbalstu attiecībā uz vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām vai valsts atbalstu tam pašam riska finansējuma pasākumam, ja ar šo kumulāciju netiek pārsniegta attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte vai atbalsta summa, kas konkrētajā gadījumā īpašiem apstākļiem noteikta attiecīgajā valsts atbalsta programmā vai Eiropas Komisijas lēmumā, saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 1407/2013 5. panta 2. punktu vai Komisijas regulas Nr. 1408/2013 5. panta 3. punktu, vai Komisijas regulas Nr. 717/2014 5. panta 3. punktu.

9. Finanšu institūcija piešķir garantiju līdz 80 procentiem no kredītiestādes izsniegtā kredīta vai galvojuma summas. Garantijas minimālais apmērs viena lauku attīstības pasākuma aktivitātei ir 1423 *euro*. Garantijas maksimālo apmēru viena lauku attīstības pasākuma aktivitātei finanšu institūcija piešķir saskaņā ar šo noteikumu 1. pielikumu. Kredītu vai galvojumu citā valūtā denominē *euro* atbilstoši grāmatvedībā izmantojamam ārvalstu valūtas kursam, kas ir spēkā tās dienas sākumā, kura norādīta iesniegumā garantijas saņemšanai (turpmāk – iesniegums) (2. pielikums), un garantijas apmēru nosaka *euro*. Garantiju nesniedz aizdevuma procentu, soda naudas un līgumsodu segšanai.

10. Spēkā esošo garantiju apmērs nepārsniedz:

10.1. 1 000 000 *euro* vienam kredīta vai galvojuma ņēmējam vai savstarpēji saistītu kredīta vai galvojuma ņēmēju grupai Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulas (ES) Nr. 575/2013 par prudenčuālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012 (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2013. gada 27. jūnijs, Nr. L 176), 4. panta 1. punkta 39. apakšpunkta izpratnē;

10.2. 1 500 000 *euro* lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajai sabiedrībai;

10.3. 2 000 000 *euro* investīcijām darbības nodrošināšanai lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajai sabiedrībai, kuru finanšu institūcija atzīst par atbilstīgu atbalsta saņemšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības reģistrācijai nepieciešamajiem dokumentiem un šīs sabiedrības atbilstības izvērtēšanu atbalsta saņemšanai, kuras neto apgrozījums iepriekšējā gadā pārsniedz 7 114 359 *euro* un kurā biedru skaits iesnieguma iesniegšanas dienā nav mazāks par 70 lauksaimnieciskās produkcijas ražotājiem;

10.4. 1 500 000 *euro* apgrozāmo līdzekļu papildināšanai lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajai sabiedrībai, kuru finanšu institūcija atzīst par atbilstīgu atbalsta saņemšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības reģistrācijai nepieciešamajiem dokumentiem un šīs sabiedrības atbilstības izvērtēšanu atbalsta saņemšanai, kuras neto apgrozījums iepriekšējā gadā pārsniedz 7 114 359 *euro* un kurā biedru skaits iesnieguma iesniegšanas dienā nav mazāks par 70 lauksaimnieciskās produkcijas ražotājiem saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 1407/2013.

11. Garantijas termiņš nav ilgāks par 10 gadiem pēc lēmuma par atbalsta piešķiršanu spēkā stāšanās. Pēc kredītiestādes pieprasījuma garantijas termiņu var pagarināt, ja tas nepalielina finanšu institūcijas darbības risku.

12. Lai saņemtu garantiju, kredīta vai galvojumaņēmējs vienojas ar kredītiestādi par to, ka kredītiestāde iesniegs finanšu institūcijā iesniegumu.

13. Kredītiestāde iesniegumam pievieno:

13.1. kredītiestādes lēmumu par kredīta vai galvojuma piešķiršanu kredīta vai galvojumaņēmējam, tai skaitā nodrošinājumu;

13.2. kredīta vai galvojuma izsniegšanas pamatojumu;

13.3. kredīta vai galvojumaņēmēja finanšu pārskatu par iepriekšējo gadu, kā arī operatīvos finanšu pārskatus par pārskata gada periodu (balance, peļņas vai zaudējumu aprēķins un naudas plūsmas pārskats);

13.4. kredīta vai galvojumaņēmēja biznesa plānu vai pēc satura līdzvērtīgu dokumentu;

13.5. kredīta vai galvojumaņēmēja līgumu kopijas par Eiropas Savienības līdzekļu izmantošanu, ja kredīts ņemts Eiropas Savienības līdzfinansēta projekta īstenošanai;

13.6. kredītaņēmēja aizpildītu uzskaites veidlapu par saņemto *de minimis* atbalstu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par zvejniecības un akvakultūras nozarē piešķiramā *de minimis* atbalsta administrēšanu un uzraudzību vai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības nozarē piešķiramā *de minimis* atbalsta administrēšanu un uzraudzību, vai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un *de minimis* atbalsta uzskaites veidlapu paraugiem;

13.7. informāciju par kredīta vai galvojumaņēmēja apgrūtinātajiem īpašumiem, kas saistīti ar kredītu;

13.8. fiziskas personas personu apliecinoša dokumenta kopiju;

13.9. kredīta vai galvojumaņēmēja rakstisku piekrišanu garantijas pieprasījumam un tam, ka kredīta devējs finanšu institūcijai drīkst izpaust informāciju par kredīta vai galvojumaņēmēja kredītvēsturi (ietver informāciju par izsniegtajiem un dzēstajiem kredītiem un to atlikumiem) un maksājumu disciplīnu (ietver informāciju par maksājumu veikšanu un kavējumiem).

14. Finanšu institūcija izvērtē kredīta vai galvojumaņēmēja:

14.1. kredīta vai galvojuma nodrošinājumu, papildu nodrošinājuma nepieciešamību un tā apmēru;

14.2. saimnieciskās darbības vēsturi;

14.3. biznesa plāna pamatotību;

14.4. finanšu plānojumu un naudas plūsmu;

14.5. faktisko un plānoto maksātspēju;

14.6. kredītvēsturi un maksājumu disciplīnu;

14.7. kredīta vai galvojuma garantijas atbalsta intensitātes apmēru (atbalsta ekvivalenta attiecība pret garantētā kredīta kopējām atbalstāmajām izmaksām, kas izteikta procentos), ko finanšu institūcija aprēķina atbilstoši šo noteikumu 3. pielikumā sniegtajai metodikai.

15. Finanšu institūcija 10 darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas izskata iesniegumu un tam pievienotos dokumentus un pieņem lēmumu par garantijas piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt (turpmāk – garantijas lēmums). Finanšu institūcijai ir tiesības atteikt garantijas vai galvojuma piešķiršanu, ja:

15.1. garantijas pieprasījums neatbilst šo noteikumu 2., 5. un 9. punktā minētajām prasībām;